

7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ

1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

Kazanım: SB.7.2.2. Osmanlı Devleti'nin fetih siyasetini örnekler üzerinden analiz eder.

1. Gaza ve cihat anlayışının Osmanlı Devleti'nin sınırlarını genişletmesinde ve güçlü bir devlet hâline gelmesindeki rolünü açıklayınız.

Gaza ve cihat anlayışı, Osmanlı devletinin sınırlarını genişletmesinde ve güçlü bir devlet haline gelmesinde önemli bir rol oynamıştır.

* Gaza ve cihat Osmanlı toplumunda dinî bir görev olarak kabul edilmiş ve savaşçı ruhu harekete geçirerek fetihlere zemin hazırlamıştır.

* Gaza ve cihat kavramları, Osmanlı askerlerinde cihat bilinciyle savaşma arzusunu aşlamış, böylece savaşlarda daha büyük bir çaba göstermelerine neden olmuştur.

* Gaza ve cihat anlayışı Osmanlı toplumunda ortak bir amaç etrafında birleşmeyi sağlamış ve toplumsal dayanışmayı güçlendirmiştir.

* Osmanlı hükümdarları, fetihleri İslam'ın yayılması ve Müslümanların korunması gibi dinî gerekçelerle meşrulaştırarak iç ve dış destek görmüşlerdir.

* Gaza anlayışı, Osmanlıları yeni topraklar fethetmeye teşvik etmiş ve böylece devletin sınırları genişlemiştir.

* Fetihlerle elde edilen yeni topraklar ve kaynaklar, Osmanlı Devleti'nin ekonomik ve askeri gücünü artırmış ve devletin bölgedeki etkisini büyötmüştür.

Kazanım: SB.7.2.3. Avrupa'daki gelişmelerle bağlantılı olarak Osmanlı Devleti'ni değişime zorlayan süreçleri kavrar.

www.sosyalciniz.net

2. Coğrafi keşiflerin Osmanlı Devleti üzerindeki etkilerini açıklayınız.

Coğrafi Keşiflerle yeni ticaret yolları bulunduğu için Osmanlı Devleti'nin denetimi altındaki İpek ve Baharat yollarının önemi azaldı. Bu durum Akdeniz limanlarının daha az kullanılmasına ve dolayısıyla Osmanlı Devleti'nin ticari gelirlerinin azalmasına neden oldu.

Coğrafi Keşiflerle Avrupa'ya başta gümüş olmak üzere birçok değerli maden ve ham madde geldi. Bu durum Osmanlı ekonomisini olumsuz etkiledi.

Kazanım: SB.7.2.3. Avrupa'daki gelişmelerle bağlantılı olarak Osmanlı Devleti'ni değişime zorlayan süreçleri kavrar.

3. Fransız İhtilali, 1789 yılında başlayan ve Avrupa'nın siyasi yapısını köklü bir şekilde değiştiren önemli bir olaydır. Fransız İhtilali ile yayılan özgürlük, eşitlik ve milliyetçilik gibi düşünce akımları Osmanlı Devleti'ni de etkilemiş ve Osmanlı Devleti'nde askerî reformların, ıslahat ve modernleşme çalışmalarının yapılmasında Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinin başlamasında etkili olmuştur.

Buna göre Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'ni değişime zorlamasının nedenlerini açıklayınız.

- * Fransız İhtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik akımı çok uluslu imparatorluklarda azınlık isyanlarına neden oldu. Osmanlı Devletinde azınlık isyanları çıktı.
- * Osmanlı Devleti bu isyanların olumsuz etkilerini azaltmak için ıslahatlar yapmak zorunda kaldı.
- * Demokratikleşme çalışmaları (Tanzimat ve Islahat Fermanları, I. ve II. Meşrutiyet) yaparak azınlıkların devlete bağlılığını arttırmaya çalıştı.
- * Askeri, siyasi, sosyal, ekonomik, kültürel bir çok alanda ıslahatlar yaparak devleti güçlendirmeye çalıştı.

Kazanım: SB.7.2.4. Osmanlı Devleti'nde ıslahat hareketleri sonucu ortaya çıkan kurumlardan hareketle toplumsal ve ekonomik değişim hakkında çıkarımlarda bulunur.

4. İstanbul'da yapıların çoğu ahşap olduğundan sürekli yangın çıkıyordu. Yangınlar kısa sürede yayılıyor ve çok sayıda insanın evsiz kalmasına yol açıyordu. Bu yangınlar yapılarda büyük tahribata ve çok büyük maddi kayıplara neden oluyordu. Saraylar, köşkler, çarşılar, kütüphaneler zarar görüyordu. XVIII. yüzyılın başlarına kadar yangınlar, sarnıçlardan taşınan sularla söndürölmeye çalışılıyordu. Yangın facialarına karşı ilk koruyucu tedbir XVIII. yüzyılın başlarında yeniçerilerden "Tulumbacılar" adı verilen itfaiye bölüğünün kurulması ile alındı.

"Tulumbacılar" adlı itfaiye bölüğünün kurulmasının önemini yazınız.

Tulumbacılar adlı itfaiye örgütünün kurulması ile yangınlara daha hızlı müdahale edilmesi amaçlanmıştır.

Yangınlara hızlı müdahale edilirse, yangınların büyümesi ve genişlemesini önlenecek, halkın ve yapıların ekonomik ve sosyal olarak zarar görmesi engellenmiş olacaktır.

www.sosyalciniz.net

Kazanım: SB.7.2.5. Osmanlı kültür, sanat ve estetik anlayışına örnekler verir.

5. İstanbul sokaklarında dolaşırken modern görünümlü bulduğu kafeye giren bir Alman Seyyah Osmanlı Devleti ile ilgili şunları anlatmıştır: "Pek çok şehri dolaşmış ve adetler, kılık kıyafetler, diller konusunda halkların türlü türlü özelliklerini öğrenmiş olmama rağmen şimdiye kadar kılık kıyafetlerle dillerin böyle bir çeşitliliğinin gerçekte olduğunu kesinlikle görmemişim."

Alman Seyyah'ın sözlerinden hareketle İstanbul'un sosyal yapısı ile ilgili çıkarımlarınızı yazınız.

* İstanbul, farklı dinlere, etnik kökenlere ve kültürlerle mensup insanların bir arada yaşadığı bir şehirdir. Bu durum, şehrin sokaklarında farklı kıyafetler ve dillerin görülmesine neden olmuştur.

* Farklı kültürler bir arada yaşamasına rağmen İstanbul'da hoşgörü ortamı hakimdi. Seyyahın şaşkınlığı, bu hoşgörü ortamının diğer şehirlerde olmadığını göstermektedir.

* Osmanlı Devleti, farklı milletlerden insanları bir arada barındıran çok uluslu bir devlet yapısına sahipti. Bu durum, İstanbul gibi başkentte bu çeşitliliğin daha belirgin bir şekilde görülmesine neden olmuştur.